

Orientační diagnostické pozorování poznávacích procesů a chování žáka

Cíl: plánování podpůrných opatření 1. stupně

Jméno pozorovaného žáka	
Datum narození	
Datum pozorování	
Škola, ročník	
Charakteristika žáka	
Poznávací procesy (za účelem modifikace metod výuky, organizace výuky)	
Procesy smyslového poznání: Zrakové vnímání (zraková paměť, zraková pozornost, diskriminace figury a pozadí, rozsah zrakového vnímání, časoprostorové vnímání, zraková analýza a syntéza; vizuomotorika; pravolevá orientace; oční pohyby; zraková diferenciacce...) Sluchové vnímání (orientace ve zvukové stránce mluvené řeči, fonematické uvědomování, akustická paměť, akustická pozornost, diskriminace figury a pozadí; vnímání a reprodukce rytmu; sluchová analýza a syntéza;...) Představivost (to, co momentálně nepůsobí na smysly- vzpomínky, zážitky, asociace) Fantazie (obrazotvornost) Procesy rozumového poznání: Myšlení: Myšlenkové operace: analýza, syntéza, klasifikace/třídění, generalizace/zobecňování, indukce, dedukce Druhy myšlení: praktické (přemýšlí nad tím, co má v ruce, není závislé na řeči) – konkrétní – abstraktní, názorné; pojmové;...) Řeč mluvená: (aktivita/ apetence, mluvní pohotovost, slovní zásoba, gramatická struktura, výslovnost, hlasitost; tempo řeči; intonace; srozumitelnost; plynulost; rozumí; vede konverzaci na dané téma;...) Neverbální komunikace (přiměřená/nepřiměřená gestikulace a mimika; má/nemá správný postoj; udrží/neudrží oční kontakt; dokáže/nedokáže odhadnout správnou vzdálenost mezi ním a tím, s kým komunikuje; dokáže/nedokáže odhadnout situaci, kdy je vhodné se druhého dotýkat; stresové projevy – třes, pocení, červenaní;...) Paměť (rozsah, rychlost, přesnost, pohotovost, trvalost, dlouhodobá; krátkodobá; verbální; vizuální; auditivní;...)	
1. Diagnostické situace ve vyučování (popište autentické projevy žáka)	
Sledování výkladu učitele (udrží/neudrží pozornost; je/není tématem zaujat; aktivita/pasivita; (ne) zapisuje si poznámky; je ospalý/podrážděný, apatický/agitovaný)	
Reakce na otázky (reaguje adekvátně – neadekvátně, odpovídá s pomocí, vykřikuje, mlčí, nespolupracuje,	

doptává se; debatuje; značně znervózní; odmítá odpovědět; vyžaduje radu od ostatních; reaguje apaticky/agitovaně; reaguje podrážděně;...)

Kladení otázek

(klade – neklade otázky vztahující se k danému tématu, odbíhá od tématu; **vykřikuje; klade - neklade otázky sebevědomě; stydí se otázku říct nahlas;...**)

Pokyny učitele

(pamatuje si a plní pokyny učitele samostatně, s dopomocí, nereaguje na pokyny, **je – není zvědavý; dává najevo obavy, že úkol nezvládne; k pokynům se staví aktivně/pasivně; plní pokyn hned, po delší době; odmítá plnit pokyn;...**)

Plnění zadané práce

(práci plní s rozmyslem/impulsivně; pracuje rychle/pomalou; při práci je spíše aktivní/pasivní; spolupracuje/nespolupracuje; raději pracuje sám/v kolektivu; úkol plní pečlivě; zabývá se detaily; je/není práci zaujat;...)

Dokončení započaté práce

(dokončí započatou práci sám, s dopomocí, nedokončí; **kontroluje si zpětně práci; je/není s výsledkem spokojen; práci dokončí rychle/po delší době; dokáže výslednou práci zhodnotit;...**)

Reakce na úspěch

(jako výsledek svého snažení, pomoci učitele či spolužáků, jako dílo náhody; **stydí se; je přehnaně sebekritický; úspěch nepřijímá/přijímá; projevuje/neprojevuje radost; dokáže/nedokáže se sám ocenit;...**)

<p>Reakce na neúspěch (tváří se smutně; je plačtivý; tváří se, že se nic nestalo; dělá si legraci; je odhodlaný k další práci; snaží se ponaučit z chyb; stydí se; snížil se mu sebevědomí; snáší dobře/špatně kritiku; neúspěch ho demotivuje/motivuje k další práci; neúspěch nepřijímá a myslí si, že práci odvedl dobře; je/není sebekritický; dokáže/nedokáže provést objektivní sebereflexi;...)</p>
<p>Přechod k nové činnosti (přejde k nové činnosti podle pokynu učitele, po opakovaném pokynu; je zvědavý, anticipuje neúspěch; rychle se adaptuje na nové zadání; reaguje aktivně/pasivně; reaguje podrážděně; potřebuje vedení učitele/je schopen pracovat samostatně; obvykle rozumí/nerozumí zadání; odhodlaně se vrhá do nové práce...)</p>
<p>Reakce na zkoušení a jiné stresové situace (značně znervózní/zachová klid; stydí se před kolektivem vystoupit; chová se adekvátně/neadekvátně situaci; začne panikařit, plakat, křičet, chovat se agresivně; začne červenat, potit se, klepe se mu hlas; naučenou látku vlivem trémy zapomene; směje se; chová se lhostejně; předvádí se před ostatními; zkoušení odmítá;...)</p>
<p>2. Diagnostické situace: mimo vyučování (přestávky, volnočasové aktivity....)</p>
<p>Upřesnění konkrétní situace (přestávky; volnočasové aktivity; doma;...)</p>
<p>Vztah k ostatním dětem (popis chování, např. organizuje chování ostatních, navazuje – nenavazuje kontakty, spolupracuje – nespolečně pracuje, ubližuje, provokuje, ruší, má – nemá kamarády; chová se nápadně a odlišně v porovnání s ostatními; je spolužák snadno ovlivnitelný; snadno se adaptuje na kolektiv; je/není oblíben ostatními spolužáky; je/není izolovaný; tráví s kamarády hodně/málo času;...)</p>
<p>Nejčastější projevy chování a emoční ladění (agresivita; impulzivnost; veselost; smutek; plačtivost; komunikativnost; trpělivost/netrpělivost; aktivita/pasivita; ospalost/agitovanost; podrážděnost; citlivost; lhostejnost; stabilita/nestabilita; náladovitost; má rád zábavu; výbušnost; hádavost; spolehlivost; je spíše klidné/neklidné povahy; rád organizuje; vůdčí typ/poddává se ostatním; excitovaná nálada; přiměřená nálada; úzkost; tenze; izolovanost;...)</p>

Podněty vyvolávající nápadné projevy chování
(úspěch/neúspěch; chování ostatních spolužáků; špatná situace doma/ve škole; stresové situace; špatná/dobrá nálada; špatný zdravotní stav; hádka; nečekaná situace;...)

Podněty eliminující nápadné projevy chování
(relaxace; zvážení situace s jiným člověkem; léky; uklidnění situace; vyvarování stresovým situacím; dobré sociální prostředí; mít denní režim;...)

Proměnlivost chování:
(každý den; v průběhu několika hodin, dní, měsíců; výjimečně;...)

Závislost chování na učiteli, spolužácích, okolí
(dobrý/špatný vztah; pochvaly/tresty; projev ocenění, akceptování; hádky;...)

Oblíbené a nejčastější aktivity žáka (popis)
(má rád kolektivní aktivity/je spíše samotář; sportování – konkrétní sporty; stolní hry; klidné činnosti – konkrétní; elektronické hry; hraní na hudební nástroj; poslech hudby; sledování filmů; čtení; tráví hodně času venku spíše sám/s kamarády nebo je většinu času doma; má rád specifickou neobvyklou aktivitu; proč má danou činnost rád; dostává/nedostává se mu podpory od ostatních...)

Verbální komunikace (aktivita/apetence, mluvní pohotovost, slovní zásoba, gramatická struktura, výslovnost; **hlasitost; tempo řeči; srozumitelnost; dokáže vést konverzaci a odpovídat, držet se tématu; rozumí tomu, co mu ostatní říkají; tvoří jednoduché/složité věty...**)

Neverbální komunikace (**přiměřená/nepřiměřená gestikulace a mimika; má/nemá správný postoj; udrží/neudrží oční kontakt; dokáže/nedokáže odhadnout správnou vzdálenost mezi ním a tím, s kým komunikuje; dokáže/nedokáže odhadnout situaci, kdy je vhodné se druhého dotýkat;...**)

Analýza pozorování, pedagogické závěry: